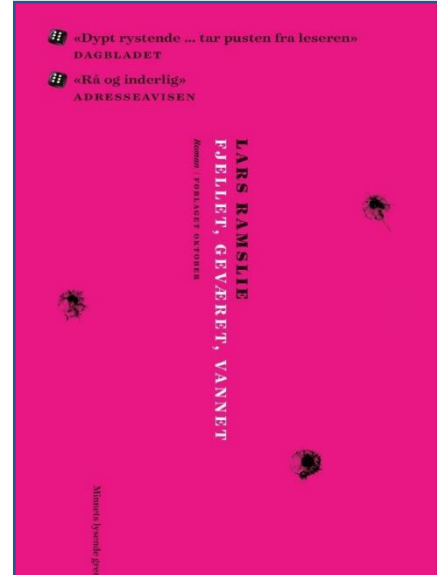

Dagsavisen, 13. mai 2023;

«Kanskje den mest hjerteskjærende historie om kjærlighet og svik jeg har lest»

Lars Ramslies nye roman «Fjellet, geværet, vannet» er blitt en heftig innsirkling av et far-sønn forhold.

Det er noe bibelsk over Lars Ramslie nye roman «Fjellet, geværet, vannet». (Foto: Julie Engvik / Oktober forlag)

Av Turid Larsen

«Fjellet, geværet, vannet» er en ganske kort roman på drøye 200 sider, men den har en intensitet som tar pusten fra deg. En stor del av fortellingen handler om en vandring mot en fjelltopp, gjennom skog og myr - og er du ikke svett før du hengir deg til denne beskrivelsen, vil du garantert bli det. «Fjellet, geværet, vannet» er kanskje den mest hjerteskjærende historie om kjærlighet og svik jeg har lest.

Det knytter seg alltid spenning til en ny roman av Lars Ramslie, og ekstra spenning denne våren etter at det har gått nesten syv år siden romanen [«Liten fugl. Alt som er gjort av kjærlighet»](#) som kom tre år etter «Liten fugl. Mors bok». To bøker som innvarslet en fortsettelse eller kanskje en avrunding. Som denne nye romanen kan sies å være, en stram og heftig innsirkling av et far-sønn forhold. Et tema som Lars Ramslie dukket ned i allerede i den Oppsiktsvekkenden debutboka «Biopsi», som ga ham Vesaas-prisen.

Tonen settes i romanens åpning som har den lett ironiske tittelen «Former for omsorg». Jeg-fortelleren er ni år, året er nittenåttitre og han vekkes grytidlig av en stemme som sier navnet hans, «Lars-Einar». Det er faren venter utenfor døra med et gevær i neven og et gevær til sønnen. En liten matpakke med to brødiskiver er alt de har med på en fjelltur som gutten ikke vet noe om.

Lars Ramslie: – Krigen mot narkotika har forårsaka mye mer lidelse enn den har kureret

Jeg-fortelleren henvender seg gjennom hele romanen til et du, som er faren. En mann som mesteparten av tiden har vært fraværende. Som nå betraktes av den voksne sønnen ved det som Lars Ramslie kaller «Minnets lysende grense». Kanskje lysende fordi det er så mye mørke i dette barndomsrommet der så mye balanseres mot frykten og skrekken. Hos denne faren som «hadde stor kapasitet for vold». En mann som var altfor glad i å slåss». Men som også kunne vise stor omsorg og ømhet, men altså så uberegnelig og vakkende at han ikke kunne tiltros å få odelsretten til den store gården der på Vestlandet etter at eldstebroren døde.

«Jeg ble avspist med et melkespann», skal han siden si til sønnen. Som ble til da den unge, atletiske faren la sine øyne på en ung kvinne fra bedehusmiljø, en forbindelse med små muligheter for varighet. Faren ble en skikkelse som

dukket opp, en mann vaklende mellom poet, atlet og eventyrer». Han tok styrmannsertifikat og førte store skip mellom verdens havner, men kunne ikke kjøre traktor. Kanskje vanskelig da å få tiltro som odelsgutt når det ble aktuelt. Altså tapte muligheter. Men denne sommeren nittenåttitre er han tilbake på gården, der han ikke lenger hører til, med sønnen som skal få oppleve «det tapte riket».

«Min Camille C.»: Sirkler inn en av Frankrikes mest myteomspunne kunstnerskjebner (+)

I korthugde setninger drives historien om fjellturen framover. Faren forsvinner til stadighet ut av syne, inn i skogen, over en topp. Gutten, niåringen, halser etter, redd for å bli etterlatt, Etter hvert utslitt, vaklende. Han har lyst til å snu, men tør ikke, kjenner ikke veien tilbake. Faren stopper opp, viser plutselig omtanke, litt klønete. Kanskje en manndomsprøve. Niåringen føler stolthet midt i utmattelsen, etter nesten å ha nådd toppen etter timer på vandring. Senere i livet skal disse ropene i skogen, fra en far som stadig forsvinner mellom trærne bli noe «som graver seg inn, legger seg dypt nede i hjernen min et sted for senere å skulle dukke opp, som fra ingenting, helt uventet, resten av livet».

Det er en fortettet, sanselig atmosfære i disse romansidene. Portrettet av den sterke og tøffe, men også hjelpeløse faren er tidvis hjerteskjærende. Så mye å leve opp til, så mye som er tapt. Lars Ranslie har en enestående evne til å hente fram disse motstridende følelsene - ofte i slående bilder og situasjoner. Som når faren og sønnen bader i et fjellvann og en diger klegg setter seg i sønnens nakke. Faren venter med å slå den vekk til den har bitt niåringen. En uforståelig handling, sett fra barnets synspunkt.

Det er noe bibelsk over Lars Ranslies nyeste roman. Her er både den fortapte sønn og det tapte riket. Det hele manet fram i en suggestiv prosa som viser Lars Ranslie på sitt beste.

ROMAN

Lars Ranslie

«Fjellet, geværet, vannet»

Oktober